

PROJEKTMEGVALÓSÍTÁS BEMUTATÁSA, ÉS ÁLTALÁNOS TAPASZTALATAI

TOP-5.3.1-16 BA1-2017-00005 A helyi identitás és
kohézió erősítése Drávaszabolcson és környékén

Drávaszabolcs Község Önkormányzata

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	2
A projektmegvalósítás bemutatása.....	3
Közösségi felmérés módszertana és eredményei	4
Projektcélok, elvárt eredmények bemutatása	6
Közösségi tevékenységek, partnerségek bemutatása.....	11
A projekt során elért eredmények bemutatása	14
Általános tapasztalatok	19

Összefoglaló

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretein belül elnyert pályázati lehetőség a programban résztvevő települések számára anyagi forrást biztosított különböző közösségerősítő, közösségfejlesztő rendezvények megvalósítására. „A helyi identitás és kohézió erősítése Drávaszabolcson és környékén” című pályázat konzorciumban valósult meg Drávaszabolcs Község Önkormányzatának vezetésével, illetve további 6 konzorciumi tag részvételével. A konzorciumi tagok a pályázat megvalósítása során: Alsószentmárton Község Önkormányzat, Drávapalkonya Község Önkormányzata, Gordisa Község Önkormányzata, Ipacsfa Községi Önkormányzat, Kovácshida Község Önkormányzat, Matty Község Önkormányzata.

A projekt célja a helyi közösség mozgósítása, a közösségi szerepvállalás elősegítése, a helyi kohézió, a helyi együttműködés kialakítása és annak erősítése volt. A programok 36 hónapos megvalósítási időszak alatt kerültek lebonyolításra. A közösségi akciók, tevékenységek, programok és együttműködések megszervezésének, kialakításának időszaka 2019.01.01-2022.06.30. volt. A további két évre vonatkozóan vállaltuk a projektben kialakított jó gyakorlatok, tapasztalatok felhasználását, figyelembevételét a jövőbeli települési, közösségi programok esetében.

Fenntartási időszakban a projekt fizikai befejezését követő legalább 2 évig az alábbi szolgáltatásokat fenntartjuk:

- a célcsoport számára biztosított tevékenységek, programok részletes bemutatását tartalmazó szakmai anyagokat a program Facebook oldalán online elérhetővé tételét a társintézmények, társszervezetek részére,
- a támogatással megvalósított projekt általánosítható tapasztalatainak bemutatását tartalmazó tanulmány online hozzáférhetővé tételét a társintézmények, társszervezetek és alakosság részére,
- a projekt keretében elkészült tájékoztató anyagok ingyenes, online elérhetőségének biztosítását saját és a bevont települések Facebook oldalán.

A projektmegvalósítás bemutatása

A projekt megvalósításának alapja a célterületre jellemző helyi sajátosságokat, az azokhoz igazodó, a helyi közösség építését szolgáló tényezőket, valamint a közösségi felmérés eredményeit szintetizáló cselekvési terv volt. Ez alapján kerültek meghatározásra azon tevékenységek, amelyek jelen pályázat keretei között megvalósíthatók, valamint kiszűrésre kerültek azon programok, amelyek nem illeszkednek a projekt elvárásaihoz. A közösségi felmérés során kialakultak a témák a megvalósítandó eseményekkel kapcsolatban. A programok meghatározásához a közösségi interjú, közösségi beszélgetés és a kérdőív összegzése járult hozzá, ezáltal megalapozva a közösségépítésének folyamatát. A cselekvési tervben településenként meghatározásra kerültek az elvárt eredmények, valamint az azok eléréséhez szükséges feladatok. Valamennyi tevékenységhez meghatározásra került a feladat végrehajtásának módja, valamint kijelölésre kerültek az egyes feladatok végrehajtásért felelős személyek.

A helyi cselekvési terv készítésével párhuzamosan, az igények összegzése után megkezdődött a programok részletes kidolgozása a helyi lakosság bevonásával. A rendezvények előtt egy közösségi beszélgetés keretén belül a célterületén élőkkel a közelgő esemény pontjai részletesen megbeszélésre kerültek.

A rendelkezésre álló költségvetésből, a közösségi igényekre épülve épült fel a rendezvény részletes tartalma, valamint meghatározásra kerültek a szervezési feladatok, amelyek közül némelyiket önkéntes alapon láttak el a közösség tagjai.

A települési rendezvények nagy részvételi aránnyal és érdeklődéssel valósultak meg, annak köszönhetően, hogy a helyi lakosok részt vettek a tervezési, szervezési és megvalósítási feladatokban.

Közösségi felmérés módszertana és eredményei

A közösségi felmérés alapjait a „Közösségfejlesztés módszertani útmutató” képezte, valamint a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” EFOP-1.3.1-15-2016-00001 azonosítószámú pályázat keretében foglalkoztatott mentorok iránymutatásai határozták meg. A kijelölt mentor ismertette a közösségfejlesztés folyamatát. A szakmai vezető kiválasztása után, a cselekvő közösségek mentora, személyes egyeztetések keretében, nyomon követte, valamint szakmailag és módszertanilag egyaránt támogatta a szakmai vezetőt a közösségi felmérés előkészítésében és végrehajtásában.

A célterületen élők projektbe való bevonásának és megszólításának egyik módszerét a közösségi interjú képezte. Az interjúk célja volt, hogy a helyi lakosság igényeit felmérje, továbbá a helyi életben történő cselekvő részvételre mozgósítson. Az interjúk lebonyolítása során, a szakmai vezető mellett aktív szerepet vállaltak a pályázatban érintett önkormányzati és helyi közintézmények vezetőségének tagjai önkéntes alapon, ezzel is erősítve az önálló cselekvési képességet, továbbá az önkéntességet. A vezetőségi tagok kellőképp segítséget tudtak nyújtani, hogy a helyi közösségekből, melyek azok a személyek, akik érdeklődő és cselekedni akarók, valamint a legalkalmasabbak a meglátásuk megosztására az adott témához. A legaktívabbnak a 30 és az 50 év közötti korosztály volt tekinthető, belőlük alakult ki az a kis „akciócsoport”, akik hajlandók önerőjükből is tenni községük, helyi közösségük érdekében. Az interjúk elkészítésében nagy segítséget jelentettek a középfokú vagy magasabb iskolai végzettségű pedagógusok és könyvtári dolgozók.

A közösségi interjú során a helyi közösségek legaktívabb tagjai („Központi Mag”) kerültek felkeresésre, egy négyszemközti, kötetlenebb elbeszélgetésre. Településenként átlagosan 14 darab interjú készült, összesen a célterületen 100 fő került megkeresésre. A közösségi interjú során kapott válaszok, megfelelő kiindulópontot jelentettek a későbbi közösségi felmérések elvégzéséhez, továbbá a közösségi beszélgetésre testreszabott megvitatandó témákat adott, kiemelve ezáltal a helyi igényeket, elvárásokat.

A közösségi beszélgetés során a korábban a közösségi interjún megszerzett tapasztalatok átbeszélése történt, a szakmai vezető irányításával. A beszélgetés alkalmán a felmerülő témák - a helyi lakosság igénye alapján- megvitatásra kerültek, ahol lehetőségük adódott az őket érintő problémák megtárgyalására is. A beszélgetés eredményeként, a pályázat végleges szakmai tartalmát tekintve, a lakossági igényekre épülve elkezdett kialakulni. A közösségi beszélgetés a helyi vezetőségi tagok, az interjúalanyok által bevont barátok és szomszédok körében történt. Az esemény hatására a célterületen bővült a helyi cselekvők száma, valamint kialakításra került a közösségi felmérés harmadik lépése alkalmával alkalmazandó kérdőív tartalma. A közösségi beszélgetéseket 7 alkalommal rendezték meg, konzorciumi településenként egyszer, amely során összesen 92 fő vett részt.

A közösségi felmérés utolsó lépéseként a kérdőív elkészítése történt meg, amely a beszélgetésen kialakult véleményekre épült. A felmérést minden lakos számára eljuttatták, ezáltal megszólítva a teljes lakosságot. A módszer segítségével tovább növekedett a helyi cselekvők aktivitása és száma a célterületen. A helyi lakosok közül olyan emberek is véleményt nyilvánítottak, akiknek az interjú vagy a beszélgetés alkalmán valamely okból nem adatott rá lehetőségük. A kérdőív nemcsak a célterületen élők véleményére, hanem fejlesztési ötleteikre is koncentrált. Az adatok összegzése után, az eredmények értékelésével meghatározásra kerülhetett a megvalósítás iránya és körvonala.

A kijelölt célterületen élő lakosság körében egy 23 kérdésből álló kérdőívet állítottak össze. A kérdőív felépítését tekintve, az első részében a demográfiai adatok kerültek felmérésre, valamint alapadatok (nem, kor, életkor szerinti besorolás, családi állapot, gyermekek száma, munkakör). A felmérés további részében azon kérdések kerültek megkérdezésre, amely a közösségi interjún és a közösségi beszélgetésen alapultak. A kérdőív utolsó kérdései a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programokra irányultak.

A felmérés célja volt a konkrét igények felmérése a településeken, minél szélesebb körben, illetve olyan emberek elérése, akik a korábbi felmérésekben nem kerültek megkérdezésre. Megkérdezésre került, hogy a helyi lakosok milyen tudással bővítenék ismeretüket, mely programon vennének részt a válaszadók. A megkérdezettek mindegyike részt vett volna az érdeklődésüknek megfelelő tanulókörön. A válaszadók többsége kreatív foglalkozások tartását részesítette előnyben, ahol például: a virágkötészet és a fotószakkör ötlete merült fel. A célterületén élők szívesen vettek volna részt olyan programokon, ahol kézművességet tanulnának, legtöbbször a kézimunkát (varrás-horgolás) szerették volna tanulni, továbbá az egészség megőrzéséhez kapcsolódó eseményeket részesítették előnyben: természetjárást, kirándulásokat és sporteseményeket. Családi programokat, gyermekprogramokkal kapcsolatos tanulóköröket is szívesen fogadták volna a lakosok, ahol a gyermekneveléssel, gyermekfoglalkozással kapcsolatos előadásokat hallgathatnának meg, valamint a sütés- főzés, helyi hagyományok megismerését is szívesen fogadták volna az emberek. Érdeemes megemlíteni az idegen nyelvet és a számítógép kezelést megtanulni vágyókat.

Projektcélok, elvárt eredmények bemutatása

A projekt elsődleges célja a helyi identitás és a kohézió erősítése volt, amelynek legfőbb eszközét a közösségfejlesztési folyamat végrehajtása képezte. A program célkitűzései a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodva kerültek meghatározásra. Emellett a bűn- és balesetmegelőzés, valamint a közlekedésbiztonság javítása is szerepelt a célkitűzések között. A közösségi felmérés eredményei alapján tervezési mátrix készült, melyben meghatározásra kerültek a teendők, valamint azok időbelisége és prioritási sorrendje. Minden konzorciumi település esetében kialakításra került -a helyi lakosság igényeivel és a pályázat célkitűzéseivel összhangban álló- részletes programterv.

Alsószentmárton településen a kijelölt célok elérése érdekében a megvalósítás eszközei között szerepelt közösség-szervező bevonása a helyi kulturális életbe, aki a helyi programkiszervezésével hozzájárul az összetartó közösség felélesztéséhez. Kiemelt cél volt, hogy a hatóságok közreműködésével a fiatalok figyelmét felhívják a kábítószer- és a bódító hatású szerek káros hatására, prevenciós előadások tartásával. A projekttel kapcsolatos egyik fő elvárás a tanulókörök szervezése. Ezen a településen virágkötészet és kosárfonás szakkörökre mutatkozott a legnagyobb igény. További cél volt továbbá zenés mozgásforma, valamint sporttal kapcsolatos események szervezése, valamint a hagyományos helyi ételek, a helyi és környékbeli értékek bemutatása és továbbadása szervezett programok keretén belül.

Drávapalkonyán az egyik legfontosabb elvárás a projekttel kapcsolatban a generációs különbségek feloldása, a jelenlévő generációs szakadék csökkentése. Ennek eszközeként a generációk közti tudáscsere, az informatikai és mezőgazdasági ismeretek átadása került eszközként meghatározásra. Emellett a közösségi élet fellendítése érdekében, tervezésre került az egészséges életmóddal kapcsolatos programok szervezése, főként a mozgáshoz kapcsolódó tevékenységek, valamint a gyermekek számára a nyári táborok, kirándulások tartása, amely során megismerhetik a helyi hagyományokat és környezetet. A helyi identitástudat megerősítése, valamint a helyi és környékbeli értékek bemutatása és továbbadása érdekében hagyományőrző és gasztronómiai jellegű rendezvény, a helyi burgonyára alapozott „Krumpli Fesztivál” került tervezésre.

Matty településen a helyi lakosság részéről a projekttel kapcsolatos elvárás volt a közösségi érintkezés és kapcsolattartás tekintetében szemléletmódváltás kialakítása, valamint a közösségi eseményeken, programokon való részvételi arány növelése. Ennek érdekében tervezésre kerültek az egészséges életmóddal kapcsolatos előadások, gyermekprogramok, sport- és gyermekfoglalkozások, táncos és - zenés rendezvények szervezése. Emellett érték- és hagyományőrző rendezvényre és tudásátadásra alkalmas programok kerültek tervezésre.

Ipacsfán a fő célkitűzés szintén a közösségépítés, a közösség összetartó erejének erősítése, szintén közösség-szervező bevonásával, aki a közösségfejlesztéssel, a közösségi programok megszervezésével foglalkozik, ezáltal összefogva a helyi lakosokat. A fiatalok helyben tartásának érdekében a célkitűzések között szerepelt sportfoglalkozások, gyermekprogramok szervezése. Az idősebb korosztály számára időstorna és nyugdíjasklub került tervezésre. A közösségi kapcsolatok javításának érdekében hagyományőrző ételek közös készítése, a helyi és környékbeli értékek bemutatása és továbbadása, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos rendezvények és tanulókörök kerültek tervezésre.

Drávaszabolcson szintén célkitűzés volt közösségfejlesztő szakember segítségével mozgósítani a helyi lakosságot, ezzel fejlesztve az érintettek közösségi részvételét és a társadalmi kohézió erősítését. Kiemelt cél volt, hogy a projekt során megvalósuló programok, önszervező folyamattá alakuljanak át és a falu lakossága aktívan részt vegyen a tervezésbe, szervezésben és lebonyolításban. Emellett a célok között szerepelt a helyi nevelési és oktatási intézményekkel való szoros együttműködés kapcsolat kialakítása és fenntartása rendezvények szervezése terén is. Ezen túl a közösség összetartásának fejlesztése, a közösségen belüli mozgások beindítása érdekében családi napok, a sport- és a kézművesfoglalkozások, tanulókörök szervezése szerepelt a tervek között. A gasztronómia, mint a helyi kultúra és identitás egyik meghatározó eleme, ezen a településen is a közösségi programok fókuszába került, így a tervek között „Halászléfőző Fesztivál”, valamint a helyi és környékbeli értékeket bemutató kiállítás és vásár megszervezése és hagyománnyá tétele is szerepelt. Emellett tanulókörök, bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok kerültek tervezésre a helyi nevelési és oktatási intézmények bázisára alapítva. Ezen események célja a község ismereteinek és kapcsolatrendszerének bővítése, valamint a közösség összetartó és megtartó erejének erősítése.

Gordisa településen a közösségi részvétel fejlesztése érdekében szintén a tervek közt szerepelt közösségfejlesztő vagy művelődésszervezőrendelkező bevonása a helyi kulturális életbe. Emellett tanulókörök megtartására, valamint egészséges életmóddal kapcsolatos és a családon belüli problémákhoz kapcsolódó előadások, programok is tervezésre kerültek. A hagyományok megtartása és továbbadása, mint a helyi identitástudatot erősítő tényező fejlesztése érdekében a helyi savanyúság, valamint számos helyi jellegzetes étel készítését és fogyasztását népszerűsítő fesztivál rendszeres megtartása is szerepelt a projekt céljai között. Emellett a célok között szerepelt a gyermekek és az idősek számára foglalkozások tartása, melyek klubszerűen, önszerveződő módon folytatódhatnak tovább.

Kovácshidán a közösségi részvétel fejlesztése és a társadalmi kohézió erősítése érdekében szintén szükséges volt közösségfejlesztő vagy művelődésszervező szakember részvételére. A célok elérését gyermekprogramok és -foglalkozások, az egészséges életmódhoz kapcsolódó sporttevékenységek (pingpong, futball stb.) kirándulások, túrák szervezése, tankörök megtartása által kívántuk biztosítani. A helyi identitástudat erősítése érdekében a tervek között szerepelt hagyományőrző tevékenységek (például kakasfuttatás) szervezése és hagyománnyá tétele, valamint a társadalmi együttműködés fejlesztése érdekében kiemelt cél volt a konzorcium többi településével szorosabb kapcsolatot kialakítása és fenntartása, közös rendezvények, sporttevékenységek, vetélkedők, kiállítások és vásárok szervezése, szomszédoló rendezvények hagyományának megteremtése.

ÖSSZEGZÉS

Az elérendő célok érdekében alkalmazni kívánt eszközök valamennyi konzorciumi település esetében hasonlóak voltak. Valamennyi település tekintetében a tervek között szerepelt a közösségi események számának növelése, valamint az azokon való lakossági részvétel arányának javítása. Emellett kiemelt cél volt a kisebb közösségek közti kapcsolatok erősítése szomszédoló programok és közös rendezvények, események szervezése által. A tervezésnél a lakossági igényeknek megfelelően a

legtöbb konzorciumi településen az idősebb korosztály, valamint a kisgyermekes családok és az ifjúság részére specifikus programok, események kerültek tervezésre.

A közösségi felmérés eredményeinek megfelelően valamennyi település esetében a helyi kommunikációs csatornák fejlesztése (Facebook oldal és információs pont létrehozása), valamint a közösségi részvételt és együttműködést támogató szakember és helyi aktivisták bevonása került tervezésre, a közösségi részvétel fejlesztése és a társadalmi kohézió erősítése érdekében.

A hagyományok feltárása, megtartása és továbbadása, mint a helyi identitástudatot erősítő tényező fejlesztése érdekében a konzorciumi települések egyedi arculatának megfelelő, a helyi és környékbeli értékeket bemutató rendezvények megszervezése és hagyománnyá tétele szintén a megvalósítandó célok között szerepelt. A legtöbb településen a gasztronómia, mint a helyi kultúra és identitás egyik meghatározó eleme, ezen programok fókuszába került. Emellett a helyi kulturális értékek, helyi termékek és mesterségek bemutatása is fontos elvárás volt az érintettek részéről.

Nemcsak a településeken elengedhetetlen a közösségi kapcsolatok erősítése, hanem a települések között szükséges fejleszteni az együttműködéseket. Ezért kiemelt cél volt a kisebb közösségek közti kapcsolatok erősítése szomszédoló programok és közös rendezvények, események szervezése is.

A helyi kultúra és tudás átörökítése, valamint a társadalmi kapcsolatok kiszélesítése érdekében tanulókörök, zarándoklatok, sport- zenés és kulturális programok önkéntesek bevonásával történő megszervezése is tervezésre került a projekt során.

A közösségfejlesztés területén elsődleges cél a mozgások beindítása és fenntartása. A közösségépítéshez első lépés a bizalomépítés mind az egyének, mind a különböző társadalmi csoportok között, valamint a közösségfejlesztő szervezet irányába. További cél megfelelő kommunikációval és szakmai támogatással az előzetes igényfelmérés által megalapozott társas tevékenységek létrehozása és fejlesztése, a közösség kezdeményező- és cselekvőképességének növelése.

A fentiek mellett -az érintettek igényei alapján- bűnmegelőzési programok, prevenciók előadások és közlekedésbiztonsági programok is betervezésre kerültek a pályázat keretében.

A tervezési mátrixban megfogalmazott teendők:

- Új civil együttműködések megalakítása
- Helyi értékleltár készítése
- A célterületet érintő települések közművelődési rendeleteinek felülvizsgálata
- A célterületet érintő települések HEP-ek megújítása
- Helyi nyilvánosság fórumának megteremtése a térségben
- Információs pont kialakítása a gesztor településen
- A gesztor település (vagy bármely konzorciumi tag) weboldalának infokommunikációs akadálymentesítése
- Közösségfejlesztő animátorképzés
- A településen élők aktivizálása – Közösségi programok szervezése, megtartása
- Tanulókörök megtartása, szervezése
- Lakossági fórumok szervezése, megtartása
- Tanulmányutak szervezése
- Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok és közlekedésbiztonsági programok

Közösségi tevékenységek, partnerségek bemutatása

A projekt elsődleges célja a helyi identitás és a kohézió erősítéséhez volt kapcsolható, amelynek legfőbb eszközét a közösségfejlesztési folyamat végrehajtása képezte. A projekt a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodott. A közösségfejlesztés célja volt, hogy a helyi közösségek megerősödjenek, illetve a helyi közösséghez és a társadalomhoz való tartozás érzése megerősödjék, mivel ez hozzájárul a lakosság mentális egészségének megőrzéséhez, valamint a társadalmi kapcsolatok megerősödéséhez.

A projekt megvalósítása során a közösségi térségi, közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazása, szabadidős, bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedésbiztonsági programok valósultak meg. A projekt eredményeként elvárás volt, hogy az emberek között a közösségi kapcsolatok megerősödjenek, olyan

kompetenciákra tegyenek szert, mint önkéntesség, identitástudat, területi kötődés kialakuljon, ezáltal hozzájárulva a minőségi változásokhoz a helyi közösségek életében.

A korábban bemutatott célok a programok meghatározásával, lehetőséget biztosítottak, hogy a helyi hagyományokat és értékeket megismerjék és tovább örökítsék a jövőben felnövekvő nemzedékek számára. Közösségépítő szerepe van a helyi örökségnek, amely csökkenti az elvándorlás mértékét a településekről.

A projektben meghatározott képzések célja a társadalom egymás iránti felelősségtudta növekedése volt. A helyi civil szervezetek bevonásával kívántunk hozzájárulni a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint a helyi lakosok önálló cselekvési képességét erősítéséhez.

A kitűzött célok végrehajtásához olyan helyi civil szervezetek és kisebbségi önkormányzatok járultak hozzá, akik céljai és tevékenységei összhangban vannak a meghatározott célokkal a projektben, továbbá a helyi közösségfejlesztési szakemberek és mentorok segédkeztek szakértelmükkel a megvalósítás során.

Drávaszabolcson több egyesület és civil szervezet is működik, mint például: a Polgárórség, a Drávaszabolcsi Asztalitenisz és Szabadidősport Egyesület, a Drávaszabolcsi Dózsa Futballklub, a Drávapart Gyöngyei Alapítvány, valamint a Drávaszabolcsi Falufejlesztő és Faluszépítő Egyesület. A közösség összekovácsolásának érdekében az önkormányzat, a Drávaszabolcsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a civil szervezetek közti együttműködés több program megvalósulásához is hozzájárult. A 2020-tól működő, közel 80 tagot számláló Faluszépítő Egyesület nemcsak a település önkéntes munkában történő szépítésével, a közterületek karbantartásával és fejlesztésével, hanem a rendezvények szervezésében és lebonyolításában való részvétellel is hozzájárul a helyi közösség építéséhez. A közösségi tevékenységek színtere a Kultúrház, a rendezvénytér, az Ifjúsági park és a Faluház is, ahol könyvtár és internet hozzáférés, meseolvasás klub és bibliakör áll a lakosság rendelkezésére. A helyi óvoda és iskola diákjai rendszeresen részt vesznek a települési rendezvényeken, programokon, nemcsak résztvevőként, de gyakran a kulturális és szórakoztató műsorok fellépőiként is.

Alsószentmárton a legnagyobb lélekszámú (1272 fő) település a konzorciumi tagok között, ahol számos egyesület tevékenykedik: Alsószentmártoni Polgárőr Egyesület, Alsószentmártoni Sportegyesület, Cigányokért Közhasznú Alapítvány, Kiút csak munkával" Egyesület Alsószentmárton, Roma Horgász Egyesület, Szent Márton Caritas Alapítvány működik, mint civil szervezet.

Drávapalkonyán az önkormányzat, valamint a helyi roma nemzetiségi önkormányzat évente több rendezvénnyel próbálja a közösséget építeni. A Művelődési ház remek helyszín alkalmi rendezvények, jeles napok ünnepek megtartására, családi rendezvények színteréül.

Gordisán az önkormányzat minden korosztályra gondolva szervez évente programokat. A gordisai kultúrház és a helyi park szolgál e rendezvények helyszíneként.

Ipacsfán az önkormányzat 3 nagyobb rendezvénnyel kedveskedik a lakosainak. A Művelődési Ház jelentős szerepet játszik a község életében, ahol a hagyományok ápolása és az ünnepek rendezése mellett, szórakozási lehetőségek állnak a lakosság rendelkezésére.

Kovácshida településen az önkormányzat rendezi programokat. A település közösségi életének központi színhelye a Művelődési Ház, ahol a szórakozási lehetőségek mellett, internetelérés, számítógép használat is a lakosság rendelkezésére áll.

Matty közösségi életét számos program és rendezvény színesíti az év minden szakában. A programok szervezésében, megrendezésében az önkormányzat vállal aktív szerepet. Emellett a civil szervezetek (Polgárórség, a Nyugdíjas Klub és a Matty Községért Egyesület) is aktív időeltöltést, sokszínű programokat szerveznek. A Művelődési Háza alkalmanként a rendezvények, vásárok helyszínéül szolgál.

A projekt során elért eredmények bemutatása

A helyi értékleltár létrehozása hozzájárult az egyéni, a közösségi és a települési identitástudat erősítéséhez. Minden településen feltárássra kerültek a helyi értékek, mely során a Cselekvő közösségek szakemberei segítettek, hogy a folyamat megfelelően és hatékonyan működjön. Az értéktárak felállítása után, mindenki számára elérhető kiadvány formájában megjelenítésre kerültek. Az értékleltár természeti és épített elemeket, valamint hagyományokat is tartalmaz, amely a települések helyi identitás alapját képezik. A jövőben növelheti a lakók helyi identitás tudatát, növelheti az idegenforgalmat, illetve a rendezvények helyszínékként vagy egy programelemként is szolgálhat. Az értékek kialakulását befolyásolják az azt meghatározó emberek, csoportok és társadalmi helyzetek, ezáltal a feltárt érték mindenki számára valamely jelentéstartalommal bír. Az értéktár feltárása során fontos szempont volt, hogy megtalálja minden település a rá jellemző egyediségeket, kulturális és turisztikai lehetőségeket. A folyamat során számos új élménnyel, ismeretekkel és hasznos szabadidős tevékenységgel gazdagodtak a lakosság aktív résztvevői. A csoportos munka, egységgé kovácsolta a közösséget, valamint motiváló hatással bírt. Az értékek feltárása során a javaslatokat, maguk a közösség tagjai terjesztették elő, valamint ők bírálták el, mely értékek kerülhettek be a végleges értékleltárba. Ezáltal a helyi hagyományokat és értékeket a lakosok jobban megismerték és lehetőség nyílt rá, hogy azokat tovább örökössék a jövő nemzedékek számára. Mindezek mellett a helyi örökség identitásba épülése csökkenti az elvándorlás mértékét a településekről.

A projekt elsődleges célja **a helyi identitás és a kohézió erősítése** volt, amelynek legfőbb eszközét a **közösségfejlesztési folyamat végrehajtása** képezte. A projekt a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodott. A közösségfejlesztés célja a helyi közösségek megerősödése, illetve a helyi közösséghez és a társadalomhoz való tartozás érzésének erősítése volt. Mindez hozzájárult a lakosság mentális egészségének javulásához, valamint a társadalmi kapcsolatok megerősödéséhez.

Konzorciumi tagonként 2-2 db **szomszédünnep és hagyományőrző esemény** került megrendezésre a projekt megvalósításának időszak alatt, azaz 14 -14 darab rendezvény került megtartásra összesen. Ezek a közösségi találkozók a kapcsolatok megteremtésének elsődleges helyszínei voltak, a helyi kohézió erősítését szolgálták. A találkozási alkalmak megteremtése során lehetőség adódott az emberek számára egymás megismerésére, valamint azonosságok, közös pontok, tényezők megtalálására.

A **tanulókörök** alkalmával egyeztetett rendszerességgel a résztvevők összejöttek, azzal a céllal, hogy egymástól tanuljanak, együtt gondolkodjanak az általuk választott témakörben. Kiscsoportos foglalkozások keretében (7-12 fő) került megvalósításra 18 alkalommal rovarismereti, fotó-, virágkötészet, játékelmény, csináld magad okosságok, mesejáték, csuhé műhely és gyöngyfűzés tanulókör. A tanulókörök az azonos érdeklődési körrel rendelkező lakosok igényeire épültek. A tudás átadása során fejlődtek a résztvevők különböző képességei (kommunikáció, kreativitás). A résztvevők egymásra való figyelése elengedhetetlen volt, hiszen értékelték és elismerték egymás alkotását, fejlesztve ezáltal demokratikus készségüket. A társadalmi aktivitás növeléséhez, önszerveződő aktív cselekvő közösség létrejöttéhez járultak hozzá ezen programelemek, ezáltal erősítve az együttműködő/szoros közösség kialakulását.

A **tanulmányutak** szervezése által a résztvevők egy jó gyakorlatot ismertek meg, miközben új együttműködések kialakítására, valamint a meglévő fejlesztésére is lehetőség volt. A közösségfejlesztésben érintett emberek vettek részt a tanulmányúton, akik az itt szerzett tapasztalataikat fel tudják használni saját közösségük építésére.

A **helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése** nyilvános teret biztosított a közösségben történtek megosztásához, valamint a véleménycserék biztosításához. A nyilvánosság biztosításának érdekében a közösség számára elérhető felület került megalkotásra. Községi oldalak népszerű oldalán, a Facebookon kerültek megosztásra a településekkel kapcsolatos információk, amelyhez bátran kifejezhetők a véleményüket a közösség tagjai.

A projekt megvalósítása során a közösségi térségi, közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazása, **szabadidős, bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedésbiztonsági programok** valósultak meg. A program célja a biztonságosabb környezet kialakítása, bűncselekmények és az áldozattá válás csökkentése volt, valamint a közlekedésbiztonság fejlesztése, továbbá a célterületen a balesetek számának csökkentése.

A helyi közösség biztonságérzetét javító intézkedéseket, a településeken élők önvédelmi képességeinek javítását valósítottuk meg szakemberek bevonásával oly módon, hogy a lakosság, gyermek-, felnőtt- és időskorú korosztályt egyaránt mozgósítsuk a programterv szerint.

A fentiek alapján a programban megvalósultak az alábbi bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedésbiztonsági programok:

- Helyi bűnmegelőzési stratégia és végrehajtási terv kidolgozása és megvalósítása

- Óvodai és szülői programok
- Iskolai programok alsó tagozatos korosztály számára
- Iskolai programok felső tagozatos korosztály számára
- Bűnmegelőzési tábor
- Önvédelmi képzés

A védtelen közlekedők közlekedésbiztonságát szolgáló kampány szerint az alábbi tevékenységek valósultak meg:

- Szemléletformáló kampány megvalósítása óvodában
- Szemléletformáló kampány megvalósítása iskolások számára
- Felnőtt korosztály számára programok
- Kerékpáros szemléletformáló nap
- Vetítések
- Szimulációs eszközök
- Közlekedésbiztonsági kerékpáros kiadvány
- Iskolai, vagy óvodai KRESZ-NAP
- Pedagógus képzés

A rendezvények alkalmával bevonásra kerül az a Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnmegelőzési csoportja, a bűnügyi helyszínelők és a Polgárőrség is.

A közösségi felmérésben kapott válaszok alapján világossá vált, hogy a településeken a közösségi folyamatokat szervező és irányító személyre van szükség. Ezért 2 fő 120 órás „SZPK-000009-16-04-00 **Közösségfejlesztő animátor képzésen** vett részt, valamint a helyi közösségfejlesztéssel foglalkozó munkatárs részt vett, a (18848- 2/2018/KOZGYUJT) „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” kiemelt projekt által biztosított 30 kontaktóra + 30 óra távoktatás időtartamú képzésen.

A projekt eredményeként az emberek között a közösségi **kapcsolatok** megerősödtek, olyan kompetenciákra tettek szert, mint **önkéntesség és identitástudat**, emellett területi kötődés alakult ki. A projektben meghatározott **képzések** eredményeként a társdalom egymás iránti felelősségtudta növekedett. A helyi civil szervezetek bevonása hozzájárult a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint erősítette a **helyi lakosok közösségi részvételét és önálló cselekvési képességét**.

A projekt keretében magvalósult **rendezvények** a helyi kohézió erősítését és az identitástudat fejlesztést szolgálták. Drávaszabolcson Farsang és Zarándoklat, Drávapalkonyán Farsang, Nyárázó fesztivál és Mikulás ünnepség, Gordisán Nőnap, Húsvét és tavaszváró ünnepség, Alsószentmártonban Farsang és Hagyományörző ételek fesztiválja, Mattyon Folklór fesztivál és Nőnap, Kovácshidán Farsang és Államalapítás ünnepe- Kenyérszentelés, Ipacsfán pedig Farsang és Gyereknapi került megszervezésre. A hagyományörző rendezvények során a rég elfeledett és szervezett hagyományok felelevenítése történt, a célterületén élők igényei alapján. A hagyományok újjáélesztése mellett, közösségi kiállítás is megszervezésre került. A célterületen élők számára fontos a hagyományok feltárása és annak felidézése. A megrendezett programok során a jeles napokhoz kötődés alakult ki, amely önszerveződő, aktív cselekvő közösségének kialakításához, fenntartásához is hozzájárult. A programok során a bevontak helyi identitástudata megerősödött, valamint a helyi identitástudat is előtérbe került.

A szomszédünnepek során megszólításra, valamint bevonásra kerültek nemcsak a helyi lakosok, hanem a környező településen élők is. Az események alkalmával lehetőségük adódott egy olyan közösségi szintér létrehozása, ahol a település lakói egymást megismerhetik, kialakítva a közösségi beszélgetéseket a falvak közt. A rendezvény remek mód volt a kapcsolódási pontok keresésére és kialakítására, valamint az információgyűjtésére egyaránt. Drávaszabolcson két alkalommal helyi értékek fesztiválja, Családi nap, valamint Halfőző fesztivál, Drávapalkonyán Gyermeknap és Szomszédoló Falunap, Gordisán Hagyományőrző ételek fesztiválja és Államalapítás ünnepe, Alsószentmártonban Gyereknapi és Szüreti fesztivál, Mattyon Nyárindító Családi Fesztivál és Szomszédoló családi nap, Kovácshidán Szüreti fesztivál és Napsugaras augusztus fesztivál, Ipacsfán pedig Őszköszöntő folklórfesztivál és Szomszédoló falunapkerült megrendezésre a projekt keretében.

Általános tapasztalatok

A projekt eredményeként az emberek között a közösségi kapcsolatok megerősödtek, olyan kompetenciákra tettek szert, mint önkéntesség és identitástudat, emellett területi kötődés alakult ki. A projektben meghatározott képzések eredményeként a társadalom egymás iránti felelősségtudata növekedett. A helyi civil szervezetek bevonása hozzájárult a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint erősítette a helyi lakosok közösségi részvételét és önálló cselekvési képességét.

A programok segítségével a szülő-gyermek kapcsolat megerősödött, elősegítve a felmerülő családi problémák hatékony megoldását. A foglalkozások alkalmával a gyermekek teljesítménye, kommunikációja fejlődött. A kulturális élmények erősítették a gyermekekben és szüleikben a helyi közösségi kapcsolataik szorosabb kialakítását. A szorosabb kapcsolatok kialakítása eredményeként a helyi kohézió megerősödött az érintett településen.

A tanuló körök az azonos érdeklődési körrel rendelkező lakosok igényeire épültek. A tudás átadása során fejlődtek a résztvevők különböző képességei (kommunikáció, kreativitás). A résztvevők egymásra való figyelése elengedhetetlen volt, hiszen értékelték és elismerték egymás alkotását, fejlesztve ezáltal demokratikus készségüket. A társadalmi aktivitás növeléséhez, önszerveződő aktív cselekvő közösség létrejöttéhez járultak hozzá ezen programelemek, ezáltal erősítve az együttműködő/szoros közösség kialakulását.

A program során javult a résztvevők kreativitása, a kommunikációképességük és a kezűgyességük. Az új ismereteknek köszönhetően akár mellékállásként jövedelem kiegészítéshez juthatnak a lakosok, ezáltal is elősegítve megélhetőségüket, valamint helyben maradásukat (csökkentve az elvándorlás mértékét). A hagyományok átadása során mérséklődött a generációs szakadék, továbbá a helyi hagyományok megismerésével kialakult a lakókban a „hova tartozás” érzése, mellyel növekedett a helyi identitás tudatuk és kötődésük a településük iránt.

Az emberek környezettudatossága növekedett, óvva a környezeti értékeket. A résztvevők képességét tekintve: fejlődött kreativitásuk, kezűgyességük, esetlegesen problémamegoldó készségük. Saját készítésű tárgyakat készíthettek akár egy rendezvény részeként, elősegítve az aktív cselekvő és szoros együttműködő közösség kialakulását, ezáltal hozzájárulva a helyi kohézió erősítéséhez.

A hagyományörző rendezvények során a rég elfeledett és szervezett hagyományok felelevenítése történt, a célterületen élők igényei alapján. A hagyományok újjáélesztése mellett, közösségi kiállítás is megszervezésre került. A célterületen élők számára fontos a hagyományok feltárása és annak felidézése. A megrendezett programok során a jeles napokhoz kötődés alakul ki, amely önszerveződő, aktív cselekvő közösségének kialakításához, fenntartásához is hozzájárult. A programok során a bevontak helyi identitástudata megerősödött, valamint a közösségi összetartozás érzése is előtérbe került.

A programok során megszólításra, valamint bevonásra kerültek nemcsak a helyi lakosok, hanem a környező településen élők is. A szomszédünnepek alkalmával lehetőségük adódott egy olyan közösségi színtér létrehozása, ahol a település lakói egymást megismerhették, kialakítva a közösségi beszélgetéseket a falvak közt. A rendezvény remek mód volt a kapcsolódási pontok keresésére és kialakítására, valamint az információgyűjtésére egyaránt.

A megvalósított tevékenységek során a célterületen javult a lakosság közlekedésbiztonsága, fejlődött a kerékpárosok attitűdje, a gyermekek megismerhették a KRESZ szabályait. A bűnmegelőzési programok révén településeken a közbiztonság magasabb színvonalú lett, a személyek önvédelmi képessége fejlődött. Az általános iskolás gyerekeket a tanárok, szakemberek felkészítették a biztonságos közlekedésre, megtanították a közlekedésbiztonsági alapelveket.

A projekt eredményeképp az emberek elidegenedése és elszigeteltsége mérséklődött, újra létrejöttek élő személyes kapcsolatok. Kialakult a részvételen és kölcsönös támogatáson alapuló együttműködés, a közösségi cselekvés. A kulturális és

közösségi tevékenység részben önműködővé vált, központi személy vagy szervezet beavatkozása nélkül is létrejönnek találkozási alkalmak, öntevékeny alkotókörök.

Az emberek elégedettebbek társadalmi kapcsolatukkal és lakóhelyükkel, a jövőt illetően optimistábbak, érzik, hogy számíthatnak egymásra a kialakult társadalmi szolidaritás által. A különböző csoportok ellenszenvé csökkent. A lakosok többsége jobban ragaszkodik a településhez és a közösségükhöz, legtöbbjük szívesen vesz részt a közösség életében, programok szervezésében és lebonyolításában.

A projekt során elsajátított jó gyakorlatok, kompetenciák és tudás, valamint a projekttevékenység által kialakult kapcsolati háló és kommunikációs csatornák a jövőben a közösségépítés és a helyi identitás-tudat erősítését célzó tevékenység alapját biztosítják.